

JAZ-1601100102030900 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) (CBCS) (W.E.F.-2016) Examination

December – 2019

Sanskrit : CCT-09

(Mahabhasya - Paspasahnika and Siddhant Kaumudi)

(महाभास्य पस्पशाह्निक अने सिद्धांत कौमुदी)

(Common Paper for 2015 & 16)

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीचेनाभांथी कोष्ठ पश्च भे गद्यभंडुं आवश्यक समजूती साथे भाषांतर करो : १४
1 Explain fully any two of the passages translation : 14
- (१) अथ गोरित्यत्र कः शब्दः। किं यतत्सास्नालङ्गूलकुदखुरविषाण्यर्थरूपं स शब्दः। नेत्याह। द्रव्यं नाम तत्। यतहिं तदिङ्गितं चेष्टितं निमिषितमिति स शब्दः। नेत्याह। क्रिया नाम सा। यतहिं तच्छुक्लो नीलः कपिलः क्योत हति स शब्दः। नेत्याह। गुणो नाम सः।
- (२) किं पुनस्तत्त्वम्। तभवस्तत्त्वम्। आकृतावपि तत्त्वं न विहन्यते। अथवा किं न एतेनेदं नित्यनिदमनित्यमिति। यन्नित्यं तं पदार्थं मत्वैष विग्रहः क्रियते सिद्धे शब्देऽर्थे सम्बन्धे चेति।
- (३) सुदेवो असि वरुण सत्यदेवोऽसि। यस्य ते सप्त विभक्तयः। अनुक्षरन्ति काकुदम्। काकुदं तालु। काकुर्जिह्वा, साऽस्मिन्नुद्यत इति काकुदम्। सूर्म्य सुषिरामिव। तद्वथा – शोभनामूर्मि सुषिरामग्निरन्तः प्रविश्य दहति, एवं ते सप्त सिन्धवः सप्त विभक्तयस्ताल्वनुक्षरन्ति। तेनासि सत्यदेवः। सत्यदेवाः स्यामेत्यध्येयं व्याकरणम्। सुदेवो असि।
- (४) इष्टबुद्धर्थश्चेति चेतुदात्तानुदात्तस्वरितानुनासिक दीर्घप्लुतानामप्युदेशः कर्तव्यः एवंगुणा अपि हि वर्णा इष्यन्ते॥

- २ नीचेनाभांथी कोष्ठ पश्च भे सूत्रोने स्पष्ट रीते समझवो : १४
2 Explain clearly any two of the following sutras : 14
- (१) कर्तरि शप्।
(२) तिङ्शित्सार्वधातुकम्।
(३) आतो ङितः।
(४) अनघनते लङ्।

૩ 'શબ્દાનુશાસન' શબ્દનો અર્થ સમજાવી, તેના પાંચ ગૌણ પ્રયોજનો સવિસ્તર વર્ણવો. ૧૪

3 Give the meaning of word 'શબ્દાનુશાસનમ્' and explain in detailed the five subsidiary objects of 'શબ્દાનુશાસનમ્'. 14

અથવા/OR

૩ 'ભવન્તિ' રૂપસિદ્ધિની પ્રક્રિયા સવિસ્તર વર્ણવો. ૧૪

3 Discuss in detailed the process of formation of verb 'ભવન્તિ'. 14

૪ 'અર્થ' શબ્દના વિવિધ અર્થો આપી, અર્થપરિવર્તનની વિવિધ દિશાઓ સમજાવો. ૧૪

4 Give the various meaning of word 'અર્થ' and explain types of changes in meaning. 14

અથવા/OR

૪ ભાષાઓના વિવિધ વર્ગીકરણો સમજાવો. ૧૪

4 Explain the various classifications of the languages. 14

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

5 Write short notes on any two of the following : 14

(૧) લટ્ લકારસ્ય અર્થાઃ।

(૨) અષ્ટાદશ તિઙ્ગપ્રત્યયાઃ।

(૩) અર્થપ્રતીતિ થવાના બાધક કારણો સમજાવો.

(3) Explain the causes that hinder the conveying of meaning.

(૪) एध् धातुના लुट् लकारના બધા જ રૂપો દર્શાવો.

(4) Explain the all types of 'लुट् लकार' of एध् syllable (Root).